

Оксана НІКА, д-р філол. наук, проф.

ORCID ID: 0000-0001-6387-3835

e-mail: o.nika@knu.ua

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Київ, Україна

Наталія ГЕРАСИМЕНКО, канд. екон. наук, доц.

ORCID ID: 0000-0001-9483-8952

e-mail: ngerasymenko.1@gmail.com

Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
Київ, Україна

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК АГРОСТРАХУВАННЯ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ АСПЕКТИ

Вступ. Дослідження галузевих терміносистем і створення термінологічних словників необхідне для покращення професійної комунікації та розвитку міжнародної співпраці. Основними завданнями є систематизація, унормування і переклад термінів, що актуально в період прищвидшених змін.

Актуальність. Урахування сучасної української практики та міжнародних стандартів зумовлює потреби укладання термінологічного словника з агрострахування (і постійного поповнення цього словника для врахування змін). Створення нових галузевих словників тлумачно-перекладного типу сприятиме професійній комунікації у важливих для повоєнного відновлення в Україні економічних сферах, до яких належить агрострахування. **Мета:** проаналізувати термінологію страхування сільськогосподарської продукції в лексикографічному аспекті. **Завдання:** схарактеризувати основні принципи укладання тлумачно-перекладного словника з агрострахування, розкрити дотримання вимог сучасної української практики і міжнародних стандартів, визначити особливості творення та написання термінів із цієї сфери страхування.

Методи. Для укладання словника агрострахування враховано такі етапи дослідження: систематизація понять, аналіз термінології (що передбачає семантичний і функційний аналіз), визначення рекомендацій для нормалізації та стандартизації термінів. Ураховано гармонізацію термінів із міжнародними стандартами.

© Ніка Оксана, Герасименко Наталія, 2025

Результати. У статті описано модель тлумачно-перекладного словника з агрострахування, у якому до українськомовного терміна подано його дефініцію та переклад англійською мовою. Визначено реєстрові українськомовні терміни відповідно до сучасного стану законодавчої бази з (агро)страхування в Україні, напрацювань страхових компаній, наукових досліджень із цієї сфери. До словника також включено окремі терміни з економіки, метеорології, агровиробництва, екології. Розкрито тлумачення термінологічних інновацій щодо збитків, завданих під час війни. Уточнено синонімічні відношення в термінології з агрострахування, а також творення і написання окремих термінів українською мовою.

Висновки. Доведено переваги тлумачно-перекладного словника агрострахування, що враховує дефініцію терміна та його прийнятий в цій галузі переклад, що істотно для гармонізації термінів із міжнародними стандартами в цій сфері. Проаналізовано синонімічність термінів, окремі термінологічні інновації, що виникли у воєнний час. Ураховано особливості творення українськомовних термінів та їх написання.

Ключові слова: українсько-англійський тлумачно-перекладний словник, термінологія агрострахування, українська практика і міжнародні стандарти, особливості творення і правопису термінів.

Вступ

Для сучасної фахової комунікації та розширення ефективної міжнародної співпраці є пріоритетним дослідження конкретних галузевих терміносистем і створення термінологічних словників фахового спрямування, що заповнюють термінологічні прогалини. Основні питання, які потребують поглибленого вивчення і практичного розв'язання, – це унормування і стандартизація галузевих терміносистем, лексикографічна практика, що набуває суспільного запиту під час воєнних і поствоєнних викликів в Україні.

Створення тлумачно-перекладного словника з агрострахування є актуальним для підтримки цього виду страхування в Україні. У сучасних умовах виникає необхідність розвитку програм агрострахування (страхових продуктів), які б передбачали також страхування сільськогосподарських культур від воєнних ризиків. Таке страхування вимагатиме, в тому числі, запровадження відповідної термінології. Унормування і переклад цих термінів пріоритетне для розгляду актуальних проблем вир-

щування сільськогосподарських культур, тлумачення страхових ризиків, їхнього врегулювання, страхового відшкодування.

Огляд літератури

У сучасній лінгвістиці схарактеризовано загальнотермінологічні проблеми, розвиток української термінографії (Л. Симоненко), проблеми перекладного термінознавства (М. Дорофєєва, Т. Кияк, І. Кочан, М. Сайко, К. Сайко, Н. Яценко).

Термінологія страхування переважно розглядається загально (Говорушко, & Стецюк, 2014), без визначення окремих напрямів (медичне страхування, страхування сільськогосподарської продукції тощо). Глосарії термінів або короткі словники основних термінів з (агро)страхування переважно містяться у підручниках і посібниках або на сайтах відповідних компаній, тому виникає потреба створення перекладних словників із цих галузей із метою гармонізації української мовної практики з міжнародними стандартами.

Важливими для укладання термінологічного словника з агрострахування є англійськомовні глосарії/словники із цього виду страхування (Agriculture: A Glossary of Terms, Programs, and Laws, 2005; Glossary of Terms for Agricultural Insurance and Rural Finance, 1992; Troeh, & Donahue, 2003), науково-прикладні праці (посібники для аварійних комісарів, програми сільськогосподарського страхування, звіти, пропозиції тощо) (Основи страхування сільськогосподарських культур, 2012; Carter, Janvry, Sadoulet, & Sarris, 2014; Harwood, Heifner, Coble, Perry, & Somwaru, 1999; Reyes, Agbon, Mina, & Gloria, 2017).

Визначення основних термінів з (агро)страхування законодавчо закріплене у Законах України "Про страхування" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>), "Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>), а також інформацією на офіційних сайтах (наприклад, <https://minagro.gov.ua/pidtrimka/zdeshevlennya-kreditiv>).

Для систематизації термінів з агрострахування та їхнього перекладу англійською мовою є доцільним укладання відповідного галузевого словника. Цей вид страхування поширений і значущий для економіки України в умовах сучасних

викликів, у тому числі спричинених воєнним часом і після-воєнною відбудовою.

Зростання інтересу до агрострахування визначає доцільність створення спеціалізованого словника, що сприятиме взаємодії страхових компаній, аграріїв і державних регуляторів.

Отже, *об'єктом* дослідження стали проблеми систематизації термінології зі страхування сільськогосподарської продукції та укладання галузевого українсько-англійського словника. *Предметом* аналізу є особливості визначення і лексикографічного представлення термінології з цієї сфери страхування.

Мета статті – проаналізувати термінологію страхування сільськогосподарської продукції в лексикографічному аспекті.

Методи

Для укладання словника агрострахування враховано такі етапи дослідження: систематизація понять, аналіз термінології (що передбачає семантичний і функційний аналіз), визначення рекомендацій до нормалізації та стандартизації термінів. Уточнено гармонізацію термінів щодо міжнародних стандартів.

Результати

"Українсько-англійський словник страхування сільськогосподарської продукції" (авт. кол.: О. Ніка, Н. Герасименко, С. Гриценко та ін.; за ред. О. Ніки, Н. Герасименко) (Українсько-англійський словник..., 2022) є тлумачно-перекладним словником із цієї сфери страхування. Кожна словникова стаття має таку структуру: українськомовний реєстровий термін/терміносполука – еквівалент англійською мовою – дефініція українською мовою.

У передмові до словника визначено основні джерела, з яких були дібрані терміни. Укладання реєстру словника враховує практику страхування в Україні, де визначено об'єкти страхування, щодо яких страхові компанії розробили страховий продукт. Значна кількість цих об'єктів страхування визначена у сфері державної підтримки агрострахування, передусім у Законі України "Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>), проте список нових страхових продуктів зростатиме. Наразі найпоширенішим видом страхування є страхування польових (переважно зернових) культур, проте

будь-яка сільськогосподарська продукція може бути застрахована. Нинішня практика агрострахування в Україні зорієнтована переважно на зернові культури.

У словнику враховано визначення термінів, що наводяться за законодавчо закріпленими формулюваннями, зокрема в Законі України "Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>).

До реєстру словника увійшли: окремі загальні терміни страхування; терміни страхування зернових культур; деякі агрономічні терміни, які важливі для моніторингу й оцінки стану посівів, розвитку рослин, збирання і зберігання врожаю сільськогосподарських культур; назви типів ґрунтів; назви фаз розвитку рослин; назви основних технологічних процесів і застосування новітніх технологій у процесі вирощування сільськогосподарської продукції; назви галузей рослинництва; агроекологічні терміни тощо.

Зокрема, реєстр словника містить:

- назви договорів страхування та актів огляду: *договір страхування сільськогосподарської продукції, договір страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, акт передстрахового огляду площ посівів сільськогосподарських культур (первинного огляду), акт пошкодження (утрати) посівів (урожаю) сільськогосподарських культур, акт пошкодження (утрати) посівів (урожаю) сільськогосподарських культур, акт огляду площ пошкоджених посівів сільськогосподарських культур;*

- назви часових періодів страхування: *андеррайтинговий рік, закінчення терміну дії, кінцевий термін дії страхового договору;*

- назви осіб, чия діяльність пов'язана зі страхуванням: *аджастер, сюрвеєр, перестраховальник, врегулювальник збитків, страховий агент, страховий брокер;*

- загальний вплив погодних умов на ведення страхової діяльності з агрострахування: *вплив зміни клімату на сільське господарство, зміна клімату;*

- страхові ризики: *дощ, злива, буря, заморозки, ґрунтова кірка, земельний або земельно-водний селі, земельний зсув, землетрус, злива, зсув ґрунту, лавина;*

- сучасні технології: *географічні інформаційні системи (ГІС) в сільському господарстві*;
- екологічні поняття: *екологічна рівновага, екологічна чистота сільськогосподарської продукції, екологічні ризики, екоцид*;
- агрономічні поняття: *густота стояння (щільність) рослин на одиниці площі, біологічна врожайність, фактична врожайність*;
- поняття, пов'язані з хворобами рослин: *епіфітотійне розмноження шкідників рослин, епіфітотійний розвиток хвороб рослин*;
- типи ґрунтів: *дернові ґрунти, дерново-буроземні ґрунти, дерново-глейові ґрунти, дерново-підзолисті ґрунти, заплавні ґрунти, каштанові ґрунти*;
- поняття геодезії, картографування і кадастру: *державний земельний кадастр, кадастровий номер земельної ділянки (паю), карта-схема полів (землекористування) господарства тощо*.

Важливим для потрактування і врегулювання страхових випадків є чітке і деталізоване формулювання страхових ризиків, у разі настання яких настає відшкодування збитків. Для вирощування сільськогосподарської продукції до таких страхових ризиків належать заморозки, град, злива, буря, ураган, землетрус, затяжні дощі, удар (влучання) блискавки та ін. У договорах страхування різних страхових компаній наводяться формулювання цих страхових ризиків, які дещо відрізняються, тому необхідно було їх порівняти і запропонувати у словнику найбільш повне і максимально деталізоване визначення того, як розуміти ці страхові події і заподіяти ними шкоду посівам, урожаю сільськогосподарських культур.

У сьогоденній страховій практиці України не здійснюється страхування від воєнних ризиків і відшкодування завданих від них збитків у разі їхнього настання. У словнику збитки від воєнних ризиків витлумачені в такий спосіб:

збитки внаслідок війни (оголошеної або неоголошеної), військових (бойових) дій, збройного конфлікту *losses due to war (declared or undeclared), military actions, armed conflict* – це збитки, завдані майну під час та/або внаслідок дій військових формувань (законних та незаконних) сторін збройного (воєнного, військового) конфлікту у випадку збройної агресії, збройного конфлікту, та спричинені діями та заходами особового складу та командування збройних формувань; побудовою укріплень, інженерних споруд (окопів,

траншей, дзотів, дотів тощо); веденням бою, обстрілами військових та/або цивільних об'єктів та населення; використанням та застосуванням бойової техніки, технічних засобів ведення бойових дій; озброєнням, ракетними установками, танками, бронетранспортерами, самохідними артилерійськими та ракетними установками, військовими кораблями тощо; застосуванням будь-яких засобів ведення бойових дій та зброї, в тому числі артилерійських і реактивних снарядів, ракет, торпед, бойових патронів, гранат, мін, вибухових речовин; пошкодженням майна в районах, на територіях ведення боїв та військових дій, військових, в тому числі, антитерористичних операцій, незалежно від факту офіційного визнання чи оголошення війни, воєнного чи надзвичайного стану стороною (сторонами) збройного (військового, воєнного) конфлікту (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 56–57).

Для тих об'єктів страхування, які можуть бути застраховані з державною підтримкою, зростає потреба розробити механізм страхування від воєнних ризиків і визначити їх у дефініції.

У словнику представлено термінологічні зміни, які важливі для розуміння сучасного стану агрострахування в Україні. У Законі України "Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою", прийнятому 9 лютого 2012 року, визначено терміносполуку *аграрний страховий пул*: "Аграрний страховий пул є єдиним об'єднанням страховиків, які здійснюють страхування відповідно до цього Закону" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>). На сьогодні це формулювання втратило чинність. Нині агрострахуванням із державною підтримкою можуть займатись страхові компанії індивідуально, немає умов, що вони повинні бути об'єднаними або бути членами того чи іншого об'єднання. Загалом страховики можуть створювати асоціації, ліги, конфедерації і здійснювати страхування сільськогосподарської продукції, що так зазначено в словнику:

"**Аграрний страховий пул** agricultural insurance pool – 1) одне з видів об'єднань страховиків, які можуть здійснювати страхування сільськогосподарської продукції; 2) А. с. п. був єдиним об'єднанням страховиків, які здійснювали страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (відповідно до першої редакції Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою»)» (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 6).

У словнику також зафіксовано кілька значень до інших термінів, наприклад:

відмова від страхування non-insurance – 1) рішення клієнта не купувати страхування для забезпечення захисту від ризику; 2) рішення страхової компанії не приймати на страхування запропонований об'єкт (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 32–33).

обсяг страхового покриття insurance coverage – 1) перелік усіх ризиків та додаткових умов (застережень), передбачених у договорі страхування; 2) міра задоволення страхового інтересу (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 86).

Вибір та використання термінів зумовлені прийнятими світовими стандартами агрострахування і враховують специфіку в Україні. Наприклад, в українському агрострахуванні вживається основний термін *договір страхування*, тоді як в інших країнах частіше застосовується *страховий поліс*. Так, в українському реєстрі словника є терміни *договір страхування* і *страховий поліс*, причому *страховий поліс* подається з покликанням на *договір страхування* (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 128). Для врахування міжнародної та української практик у словнику зафіксовано обидва терміни, один з яких позначений як основний.

Терміни-синоніми, які практикують у цьому виді страхування, зафіксовані в різних словникових статтях:

відкритий ковер страхування open cover insurance policy *див. генеральний договір страхування* (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 32),

страхове забезпечення insurance provision *див. страхова сума* (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 125),

страхове покриття coverage *див. страховий захист* (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 125).

Такі відношення термінів відображені в словнику, наприклад: "**страхове відшкодування** insurance payment, indemnity – страхова виплата, яка здійснюється страховиком у межах страхової суми за договорами майнового страхування при настанні страхового випадку (Закон України «Про страхування»). Страхове відшкодування здійснюється за рахунок грошових фондів страховика *див. страхова виплата*" (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 124–125).

У словнику зафіксовано запозичені терміни та їх відповідники українською мовою. Наприклад: **клаузули** clause *див. застереження в договір страхування* (Українсько-англійський словник, 2022, с. 67).

Словник репрезентує синоніми до термінів, наприклад, *страховик і страхова компанія*, що є важливим для розуміння тотожності термінопонять.

Важливо встановити усі терміни-синоніми й уточнити їхнє значення: наприклад, у Законі України "Про страхування" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>) наводяться три терміни-синоніми: *страховий платіж (страховий внесок, страхова премія)*, а в Законі "Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>) їх налічується два: *страхова премія (страховий платіж)*.

У більшості випадків до українського терміна запропонований один відповідник англійською мовою:

<i>Українськомовний термін/терміносполука</i>	<i>Переклад англійською мовою</i>
акт пошкодження (утрати) посівів (урожаю) сільськогосподарських культур	act of crop (harvest) damage (loss) inspection (Українсько-англійський словник, 2022, с. 9).
акт огляду площ пошкоджених посівів сільськогосподарських культур	act of crop damage inspection (Українсько-англійський словник, 2022, с. 9).
акт передстрахового огляду площ посівів сільськогосподарських культур (первинного огляду)	act of pre-insurance crop survey (Українсько-англійський словник, 2022, с. 9–10).
договір страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою	contract of agricultural insurance with state support (Українсько-англійський словник, 2022, с. 48).

У словнику враховано кілька прийнятих англійських відповідників до перекладу українських термінів.

<i>Українськомовний термін/терміносполука</i>	<i>Переклад англійською мовою</i>
агропромислове виробництво	agribusiness; agro-industry; agricultural production (Українсько-англійський словник, 2022, с. 7).
виконання обов'язків за договором страхування	insurance contract performance / fulfillment (Українсько-англійський словник, 2022, с. 28).
відшкодування збитків	loss indemnity, loss compensation, reimbursement of losses (Українсько-англійський словник, 2022, с. 67).
відшкодування збитків у страхуванні	insurance indemnification of losses, reimbursement of losses (Українсько-англійський словник, 2022, с. 35).
допоміжні послуги зі страхування сільськогосподарської продукції	ancillary services / support services in agricultural insurance (Українсько-англійський словник, 2022, с. 49).
категорія ризику	risk rating/grade, type of exposure (Українсько-англійський словник, 2022, с. 65).
період виплати страхового відшкодування	period of indemnification, indemnity payment period (Українсько-англійський словник, 2022, с. 93).
страхове відшкодування	insurance payment, indemnity (Українсько-англійський словник, 2022, с. 124–125).

Під час укладання словника укладачі уникали невластивих українській мові написань (наприклад, пасивних конструкцій, кальок із російської мови та ін.).

<i>Неправильно</i>	<i>Правильно</i>
об'єм страхового покриття	обсяг страхового покриття
страховка	страхування
виплата по договору страхування	виплата за договором страхування
при настанні страхового випадку	у разі настання страхової події
понесені збитки	завдані збитки
ліміт відповідальності	межа відповідальності
страхова відповідальність	страхове зобов'язання
страхова премія (страховий платіж) сплачується страховальником	страхову премію (страховий платіж) сплачує страховальник.

Окремі словникові статті потребували уточнення, наприклад, "банкрутство страховика". Для початку були ототожені поняття "страховик" і "страхова компанія", а також проведено два поняття "неплатоспроможність страховика" і "банкрутство страхової компанії".

Під час укладання словника врахували формулювання основних понять із названих вище законодавчих актів, утім у них теж трапляються названі неточності.

У словнику враховано гармонізацію термінології з міжнародними стандартами, зокрема орієнтування на стандарти FAO, WTO, ISO. В українській мові зберігається міжнародна аббревіатура ФАО (FAO – Продовольча та сільськогосподарська організація ООН).

У різних документах, договорах страхування трапляються написання з чи без подвоєння приголосних у запозиченнях: *андеррайтер* і *андеррайтер*, *андерайтинг* і *андеррайтинг*. У словнику уніфіковано написання ***андеррайтер*** (англ. *underwriter*), ***андеррайтинг*** (англ. *underwriting*), *андеррайтинговий ризик* (англ. *underwriting risk*), *андеррайтинговий рік* (англ. *underwriting year*)

(Українсько-англійський словник..., 2022, с. 11) відповідно до чинного правопису (Український правопис, 2019, с. 157–158).

Написання літери *с* у слові **сюрвеєр** (англ. *surveyor*) (Українсько-англійський словник..., 2022, с. 137) регламентується за § 130 правопису (Український правопис, 2019, с. 161).

Такі лінгвістичні коментарі покращують наукову мову, запобігають неправильному вживанню і написанню термінів із цієї галузі знання.

Дискусія і висновки

Перекладні галузеві словники з (агро)страхування мають важливе прикладне значення для ефективного професійного спілкування, сприяють розвитку міжнародного партнерства України в пріоритетних сферах сучасного економічного і соціогуманітарного розвитку.

Здійснено систематизацію основних термінів з агро(страхування) і дотичних до них сфер, що склали реєстр словника. Переваги тлумачно-перекладного словника, що враховує дефініцію терміна та його прийнятий у цій галузі переклад, полягають у можливості систематизації термінів, уточнення їх дефініцій і перекладу, гармонізації з міжнародними стандартами в цій сфері. Ураховано зміни в термінології, а також появу ще не закріплених законодавчо ризиків, спричинених війною. Продемонстровано синонімічні відношення в термінології агрострахування, що зафіксовано в аналізованому словнику. Правильне написання часто використовуваних термінів-запозичень та уникнення невластивих для української мови кальок забезпечує належний рівень терміновживання в різних типах документів.

Галузевий перекладний словник з агрострахування сприяє взаємодії страхових компаній, аграріїв і державних регуляторів. Сфери застосування словника – практична діяльність страхових компаній, страхових агентів, аджастерів, андеррайтерів і сюрвеєрів, навчальна практика для систематизації, нормування українськомовних термінів та їхнього перекладу англійською мовою.

Перспективи дослідження полягають у створенні онлайн-ового словника з (агро)страхування українською та іншими мовами, в якому фіксуватимуться терміни (і термінологічні інновації) в цій сфері.

Внесок акторів: Оксана Ніка – концептуалізація, збір та розбір даних, упорядкування результатів; Наталія Герасименко – концептуалізація, валідація даних, упорядкування та інтерпретація результатів; обоє авторів – підготування рукопису.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Агрострахування. <https://minagro.gov.ua/pidtrimka/zdeshevlennya-kreditiv>
Говорушко, Т. А., & Стецюк, В. М. (2014). *Страхування* : навч. посіб. (ред. Т. А. Говорушко). Магнолія.

Закон України "Про страхування". <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Закон України "Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою". <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>

Основи страхування сільськогосподарських культур. (2012) Навчальний посібник для аварійних комісарів. Міжнародна фінансова корпорація.

Український правовис. (2019). Наукова думка. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>

Українсько-англійський словник страхування сільськогосподарської продукції (2022) (О. Ніка, Н. Герасименко, С. Гриценко та ін. ; за ред. О. Ніки, Н. Герасименко). ВПЦ "Київський університет".

Agriculture: A Glossary of Terms, Programs, and Laws (2005). Ed. J. Womach (Coordinator). Library of Congress. Congressional Research Service. D. C.

Carter, M., Janvry, A. de, Sadoulet, E., & Sarris, A. (2014). *Index-based Weather Insurance for Developing Countries: A Review of Evidence and a Set of Propositions for Upscaling*. *Dev Pol Working Paper*. 111: 1, 1–41.

Glossary of Terms for Agricultural Insurance and Rural Finance (1992). Food and Agriculture Organization of the United Nations.

Harwood, J., Heifner, R., Coble, K. H., Perry, J., & Somwaru, A. (1999). *Managing Risk in Farming: Concepts, Research, and Analysis*. *Agricultural Economic Report No.* (AER-774).

Reyes, C. M., Agbon, A. D., Mina, C. D., & Gloria, R. A. B. (2017). *Agricultural Insurance Program: Lessons from Different Country Experiences*. 2, PIDS Discussion Paper Series, 1–33.

Troeh, F. R., & Donahue, R. L. (2003). *Dictionary of agricultural and environmental science*. Iowa State Press.

REFERENCES

- Agricultural insurance*. [in Ukrainian]. <https://minagro.gov.ua/pidtrimka/zdeshevlennya-kreditiv>
- Hovorushko, T. A., & Stetsiuk, V. M. (2014). Insurance: a textbook (Ed. T. A. Govorushko). Magnoliia [in Ukrainian].
- Law of Ukraine "On Insurance" [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>
- Law of Ukraine "On the Peculiarities of Insurance of Agricultural Products with State Support" [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>
- Fundamentals of insurance of agricultural crops*. (2012). Training manual for emergency commissioners. International Finance Corporation [in Ukrainian].
- Ukrainian spelling*. (2019). Naukova dumka [in Ukrainian]. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>
- Ukrainian-English dictionary of insurance of agricultural products*. (2022). (O. Nika, N. Gerasymenko, S. Hrytsenko et al. ; ed. O. Nika, N. Gerasymenko). VPC "Kyivskyi universytet" [in Ukrainian].
- Agriculture: A Glossary of Terms, Programs, and Laws* (2005). Ed. J. Womach (Coordinator). Library of Congress. Congressional Research Service. D. C.
- Carter, M., Janvry, A. de, Sadoulet, E., & Sarris, A. (2014). Index-based Weather Insurance for Developing Countries: A Review of Evidence and a Set of Propositions for Upscaling. *Dev Pol Working Paper*. 111: 1, 1–41.
- Glossary of Terms for Agricultural Insurance and Rural Finance* (1992). Food and Agriculture Organization of the United Nations.
- Harwood, J., Heifner, R., Coble, K. H., Perry, J., & Somwaru, A. (1999). *Managing Risk in Farming: Concepts, Research, and Analysis*. Agricultural Economic Report No. (AER-774).
- Reyes, C. M., Agbon, A. D., Mina, C. D., & Gloria, R. A. B. (2017). *Agricultural Insurance Program: Lessons from Different Country Experiences*. 2, PIDS Discussion Paper Series, 1–33.
- Troeh, F. R., & Donahue, R. L. (2003). *Dictionary of agricultural and environmental science*. Iowa State Press.

Отримано редакцією журналу / Received: 17.01.25

Прорецензовано / Revised: 31.01.25

Схвалено до друку / Accepted: 12.02.25

Oksana NIKA, DSc (Philol.), Prof.
ORCID ID: 0000-0001-6387-3835
e-mail: o.nika@knu.ua
Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine

Nataliia GERASYMENKO, PhD (Economy), Assoc. Prof
ORCID ID: 0000-0001-9483-8952
e-mail: ngerasymenko.1@gmail.com
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

AGRICULTURAL INSURANCE TERMINOLOGY DICTIONARY: INTERDISCIPLINARY ASPECTS

Background. *The study of sector-specific terminology systems and the creation of terminology dictionaries are highly necessary for improving professional communication and developing international cooperation. The main task is to systematise, regulate and translate terms, which is crucial in a period of accelerated change.*

Relevance. *The creation of new sector-specific translation dictionaries is aimed at overcoming the war and postwar challenges in Ukraine in key economic areas, including agricultural insurance. Considering the current Ukrainian practice and international standards, there is a need to compile a terminological explanatory and translation dictionary for agricultural insurance (and to constantly update this dictionary as amended). **Purpose:** to analyse the terminology of agricultural insurance from the lexicographical standpoint. **Objectives:** to describe the main principles of compiling the explanatory and translation dictionary on agricultural insurance, to establish its compliance with the requirements of modern Ukrainian practice and international standards, and to identify the specific features of forming and spelling of terms in this area of insurance.*

Methods. *To compile the dictionary of agricultural insurance, the following stages of research were applied: systematisation of terms, analysis of terminology (including semantic and functional analysis), identification of recommendations for normalisation and standardisation of definitions. The harmonisation of terms, which meets international standards, is demonstrated.*

Results. *The article reveals a model of an explanatory and translation dictionary on agricultural insurance, in which a Ukrainian language term is supplied with its definition and English language translation. There have been determined the Ukrainian registered terms in conformity with the*

modern legislative framework of (agro)insurance in Ukraine, the practice of insurance companies and scientific works in this domain. The dictionary also includes some terms from economics, meteorology, agricultural production, and ecology. There have been interpreted the terminological innovations concerning the war-induced damages. The article refines the synonymic relations in agricultural insurance terminology, as well as the formation of certain terms and their Ukrainian spelling.

Conclusions. *The paper proves the advantages of the explanatory and translation dictionary that considers the definition of a term and its translation accepted in the field, which is vital for harmonising terms with the international standards in this area. The authors analysed the synonymy of terms and some terminological innovations that emerged in wartime. The article considers the particularities of formation of Ukrainian language terms and their spelling.*

Keywords: *Ukrainian-English explanatory and translation dictionary, terminology of agricultural insurance, Ukrainian practice and international standards, particularities of formation and spelling of terms.*

Автори заявляють про неаявність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The authors declare no conflict of interests. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses, or interpretation of data; in the writing of the manuscript; or in the decision to publish the results.